

ÉVKÖZI 6. VASÁRNAP**A év**

1-4 oldal

Olv.: Sir 15,15-20 – 1Kor 2,6-10 – Mt 5,20-22a.27-28.33-34a.37

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Kedves Testvérek! Ezen a mai vasárnapon egy nagyon fontos döntés előtt állunk. Újra meg újra előkerülnek ezek a nagy kérdések, de úgy tűnik, hogy nem egyszerű eljutni az őszinte, igaz fölismerésre: ha igazságotok felül nem múlja az írástudók és farizeusok igazságát, nem juthattok be a mennyek országába. Kedves Testvérek, ma döntenünk kell. Mit jelent az, hogy a mi igazságunk más, mint az írástudóké és a farizeusoké? Végül is az élet igazságáról van szó. Nézzünk önmagunkba, hiszen minden egyes önvizsgálat segíthet abban, hogy az ember identitása kialakuljon, kiteljesedjen.

Szentbeszéd

Kedves Testvérek! Mi az igazság? Oly sokszor tesszük fel, sokszor hallottuk a választ is. Isten az igazság. Mégpedig Isten azért az igazság, mert Isten a szeretet, az Isten igazsága a szeretet. Na de azért a kérdés ennél egy kicsit komplikáltabb, ezért egy kicsit mélyebbre kell néznünk ahhoz, hogy valamit megsejtsünk abból, hogy miben áll az írástudók meg a farizeusok igazsága és miben áll az az igazság, ami ezt felülmúlja.

Nyilvánvalóan ezen a vasárnapon nem foglalkozunk részletesen az írástudók meg farizeusok igazságával. Nagyon egyszerűen a válasz, a mai vasárnapra legyen ennyi elég, hogy ők teljesítik a törvényt. Egyszerűen azért, mert van előírás, ez korrekt dolog, teljesítendő, és meg is teszik. Ahol egy kicsit bele lehet nyúlni az ő gondolkodásukba, az az, hogy féltő, hogy ők csak azért teszik meg azt, amit a törvény előír, hogy korrektek legyenek, becsületesek legyenek. Csakhogy akkor, amikor az ember az igazsággal foglalkozik, akkor nem elegendő az, hogy megtesszük, ami kötelező, vagy – oly sokszor tapasztalja ezt az ember a kapcsolataiban is, meg a saját gondolkodásában is – hogy mi a minimum feltétel, mi az, amit meg kell tenni, aztán ott álljunk le, és ne tovább. Azt hiszem, hogy az írástudók, farizeusok törvényével kapcsolatosan ez a döntő válasz. Nem elegendő meg nem tenni a rosszat, kevés. A jót kell megtenni és nem azzal kell foglalkozni, hogy az ember ne tegyen rosszat.

Bár nagyon fontos hogy ne tegyünk rosszat egymásnak. Különösen nagy az aktualitása ennek akkor, amikor egyik országban háború van és emberi praktikákkal írtjuk egymást, a másik országban meg hatalmas földrengés, és végtelen nagy szeretettel állunk oda egymás mellé és minden jót igyekszünk megtenni. Hát íme, itt egymás mellé lehet akár tenni ezt a két nagyon egyszerű kijelentést: nem elég elkerülni a rosszat, a jót is meg kell tenni.

Na de sokkal inkább fontos az, hogy mi az, ami felülmúlja az írástudók és farizeusok igazságát. Mi a mi igazságunk? Ez már egy komolyabb kérdés, és ha azt a néhány szellemi lépést megteszünk, ami szükséges ahhoz, hogy az ember rácsodálkozzon arra az igazságra, ami minket szabaddá tesz, ami minket Isten szövetségésévé tesz, akkor egy új élet támad.

Egy biztos, kedves jó Testvérek, hogy az ember egész élete során identitásválságban van, az önazonosságunk kérdését kell mindenekelőtt tisztázni ahhoz, hogy le tudjuk vonni azokat a következtetéseket, amik szükségesek ahhoz, hogy valóban a mi igazságunk az életünk igazsága legyen. A mai ember különösképpen identitásválságban szenved.

Éppen múlt vasárnap nyitottunk föl ezt a nagyon, de nagyon lényeges kérdést. Ti vagytok a föld sója, ti vagytok a világ világossága. És pontosan ez a kérdés az, amit kijelentésképpen használ Jézus Krisztus velünk kapcsolatosan, ami éppen a mi identitásunkat faggatja. Ti vagytok a föld sója. A só, nagyon egyszerű szavakat mondok, konzervál. Már önmagában mikor kimondjuk ezt a szót, hogy konzervatív, akkor pejoratív értelme van ennek a szónak. Mit keres ez a fogalom ebben a mai világban, hogy konzervatív? Ha nagyon egyszerűen lefordítom az értelmét: értékőrzés. Hát az lenne a mi dolgunk, hogy értéket őrizzünk? Igen, kedves jó Testvérek, igen! Az értékeket föl kell ismerni, az értékeket meg kell őrizni. De nem azért, hogy szelencébe rakjuk őket, nem azért, hogy tudjuk, hanem azért, mert az értékek meghatározók kell, hogy legyenek. Az értékek, a mindig érvényes értékek határozzák meg a gondolkodásunkat, a terveinket, a programjainkat, a cselekedeteinket.

Már itt akár egy nagy vitába keveredhetnénk, ha azokkal próbálunk szót érteni, akik magát a fogalmat sem fogadják el. Sokkal inkább elfogadják a progresszív előrehaladást. Neoliberális gondolkodás, progresszív. Csakhogy a haladás sem olyan magától értetődő, mint ahogy ezt kijelentik azok, akik szerint ez a mai világnak a meghatározója, nem a konzervatív, nem a mindig érvényes értékek, a sutba velük. Progresszivitás, haladás, előrejutás. Csakhogy a haladás sem magától értetődő, mert ha mutációk vannak, akkor – biológiát akik tanultak, azok tudják a mutáció szerepét – ugrásszerűen történnek nagy lépések, aztán megállások is lehetnek, meg visszalépések is. A biológiában az ember valóban értelmezheti ezt. Csakhogy az erkölcsi életben nem egészen így van. Mert ha haladásról beszélünk, akkor az egyes lépéseknél mi dönti el, hogy ez a lépés valóban előrehaladás vagy éppen megállít bennünket, vagy éppen arra szólít fel, hogy inkább lépj vissza? Hát nyilvánvalóan a mindig érvényes értékek. Ha tetszik, a konzervativizmus, az, ami egy felülvizsgálat a mi mindennapjainkban, a mi útjainknak a felülvizsgálója, a törekvéseinknek. Valójában identitásunk kérdéséről van szó.

És a másik, ti vagytok a világ világossága. Hát nem szeretjük annyira a világosságot, maradjunk ennyiben, jobban szeretjük a sötétséget. Akkor, amikor a megváltás tervével áll elő az Isten, akkor szembesül azzal, hogy az emberek jobban szeretik a sötétséget, mint a világosságot. Miért? Nyilvánvaló, mert a sötétség annak az embernek a világa, aki a maga útját járja. A sötétségben lehet rejtőzködni, a sötétségben az ember mondhat ilyeneket: a magam élete, az én életem, a privát életem és a többi, ez mind belefér a sötétség fogalmába. És hol van a világosság? Identitás kérdése, hiszen a sötétség a teológia szerint a bűnnek a világa. Az a világ, amikor az embert teljes egészében az egyéni elképzelései, elgondolásai határozzák meg. Legdurvább megjelenése: azt teszem, amit akarok. Senkinek nincs hozzá semmi köze, nincs kapcsolatom még a szomszédasszonyommal sem vagy a szomszéd lakásban lakó emberrel sem, az utcán úgy megyünk el egymás mellett, mint idegenek, még néha templomban is úgy ülünk egymás mellett, mint két idegen. Sötétség, Testvérek.

Identitás kérdése. Jézus a világ világossága, ti vagytok a világ világossága. Na innen lehet elindulni annak a kérdésnek a megválaszolására, mit jelent a mi igazságunk, mit jelent a ti igazságotok, ami belépés az Istennel való kapcsolatba. Testvérek, a törvényről van szó. A törvény pedig szeretetszövetségből származik. Ez rendkívül fontos, szeretetszövetség. Isten nem csupán szeret bennünket, az Isten szövetségesünk, az Isten azt akarja, hogy mi a szövetségesei legyünk.

Erről szól a paradicsomi történet, erről szól a zsidóság megszabadítása az egyiptomi fogságból. Mert az Isten nem csupán szereti az embert. Erről oly sokat beszéltem, mit jelent, hogy értünk Isten, vagy mit jelent az, hogy Jézus értünk lett emberré, egy lett közülünk. Velünk az Isten. És amikor azt keresünk, hogy mi ennek a törvénynek az értelme, akkor Jézus azt mondja: nem azért jöttem, hogy megszüntessem a törvényt, hanem hogy tökéletesse

tegyem. Na itt már egészen közel vagyunk a válaszhoz, mit jelent a törvény tökéletessége. Az Isten nem csupán szeret bennünk, hanem az Isten a szövetségesünk is akar lenni.

Gondoljunk csak a paradicsomi történetre. Isten megteremtette a világot, megteremtette az embert, a Paradicsomba helyezte, és nem csupán a szeretetét fejezte ki az ember iránt, hanem olyan kapcsolatról van szó a Paradicsomban, amelyben Isten az ember szövetséges, az ember legyen az Isten szövetséges. Egyetlen törvény, ami garantálja, hogy ha ezt komolyan vesszük, akkor valóban méltók vagyunk arra, hogy ne csak szeressen minket az Isten, hanem arra, hogy a szövetségesünk legyen az Isten. Ismerjük fel és mi valóban legyünk az Ő szövetségesei!

Az az egy fa, arról ne egyetek! Minden a tiétek, csak az az egy nem. És a tragédia: non serviam, nem szolgállok, az ördög kísértése, olyanok lesztek, mint az Isten. És az ember elveszíti a Paradicsomban ezt a lehetőségét, hogy szövetséges legyen az Istennek, ne pedig csupán szeretetgyermek – majdnem csúnya szó jött ki a számon. A szülő azt a gyereket is nagyon szereti, akivel rengeteg baja van, mert a gyereke. De megint más, amikor szövetséges az a gyerek az anyjának, az apjának, amikor mi emberek egymásnak nem csupán testvérei vagyunk, hanem szövetségesei vagyunk egymásnak, ami kötelez minden helyzetben. Jó, mondhatják azt, hogy a szeretet is kötelez. A szövetség, az sokkal, de sokkal nagyobb kihívás, a szövetséges nem mehet el dolgavégezetlenül. A szeretetet agyonhallgathatjuk.

És ugyanez az egyiptomi rabságból való szabadulás. Kiszabadítja az Isten a népét, és amikor ez megtörténik, akkor törvényt ad, a szövetségnek a törvényét, a Tízparancsolatot adja Mózesen keresztül. Mert Isten nem csupán szereti a népét. Szabaddá teszi, és szövetséges az ember az Istennek. Na máris ott vagyunk a válasznál. Jézus az Isten szövetséges, aki teljesíti azt, amit az Isten vár tőlem, mint szövetségstől, nem az én akaratomat teljesítem, hanem amit az Atya bízott rám. Az egész megváltás ténye a szövetség jegyében zajlik, történik. És Jézus hűséges ehhez a szövetséghez, nem az fontos, hogy mi vár rá, hanem hogy hűséges legyen ehhez a kapcsolathoz, szövetséghez. Nem csupán annyi, hogy szereti az Isten mint Fiát, mint gyermekét: úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta, de a Fiú nagysága meg ebben van, hogy mindvégig hűséges a szövetséghez, és mindegy, hogy mibe kerül ez.

És akkor ezek után kimondhatom, miben múljunk felül az írástudók és farizeusok igazságát. Jézus nem megszünteti a törvényt, nem megszünteti, amit ők teljesítenek, hanem beteljesíti, tökéletesé teszi. És ezt hogy fogalmazom meg? Nagyon-nagyon lényeges: az egymást szeretők odaadottságáról van szó. Kedves Testvérek, ez az, ami felülmúlja azoknak a megnyilatkozását, akik csak élnek valakinek a szeretetéből, a szövetséges egymást szeretők odaadottsága. Az odaadottság azt jelenti, most ezt nagyon kemény mondattal fogalmazom meg: az én halálom a te életed. Jézus halála a mi életünk, mert ha a búzaszem nem hal meg, egyedül marad, de ha elhal, sok termést hoz. Élni csak az él, akiért kész valaki meghalni. Az én halálom a te életed. És ezt kell mondjuk egymásnak akkor, amikor nem csupán szeretjük egymást – szeresd felebarátodat, mint önmagadat –, szövetségesei vagyunk egymásnak és a szövetség odaadottságot kíván, a szövetségesnek kötelezettsége van, azt nem lehet félretenni.

Testvérek! Ha igazságotok nem múlja felül az írástudók és a farizeusok igazságát, akkor nincs közünk az Istenhez. Istennek szövetségesei vagyunk, Isten azt akarja, hogy egymásnak szövetségesei legyünk, és ezt az odaadottságunk igazolja, teljesíti be. Ez a törvény teljessége, ez a szeretetnek a teljessége. Gondoljanak vissza, néhányszor elmeséltem a Németh Lászlóval, Borsos Miklóssal, Weöres Sándorral való fiatalkori találkozásomat, amikor Németh László, a drámaíró fogalmazott így: a szeretetbe az ember vagy belehal, vagy nincs. Hát erről szól minden!

Testvérek, ez a mai vasárnap ezért nagyon fontos. Mert csak egy új szemlélet révén juthat el az ember a maga identitásához, juthat el az ember a másikkal való kapcsolatához. Többről van szó, mint arról, hogy szeretjük egymást, szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ha az Isten ennyire szeret bennünket, akkor nekünk őt szeretni kell, és nekünk kötelező egymást szeretni, mert szövetségesek vagyunk, egymás életét hordozzuk. A szeretet vagy odaadó, vagy...

Kedves Testvérek! Ma mindenki gondolkozzon ezen el és próbálja meghozni a maga döntését, mert az életünkről van szó. Nem egyszerű, nem könnyű Istennel szeretet-szövetségben élni. Kevés az, hogy szeretetet ígérgetünk egymásnak. Az élet az ember ajándéka a másik számára – kötelezően. Ez a teljessége a törvénynek.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves Testvérek! Most az Isten tanítása után Isten áldásával megyünk tovább az utunkon, alázatosan és bátor szívvel. Mekkora ajándéka a mi katolikus, keresztény közösségünknek az, hogy semmi se végérvényes, mindig van lehetőség újrakezdésre, mindig megújulhatunk! Mert ki az, aki ezt az eszményt tökéletesen képes követni és annak minden egyes mozzanatát beteljesíteni? Vannak különböző közösségek, ahol kegyetlenül csapnak le emberekre és azt gondolják, hogy jobbak meg többek meg különbek. Ember, ember, gyalró és esendő. De minden értéket, ami isteni, Isten segítségével próbáljunk megvalósítani és teljesíteni. Jó az Isten és irgalmas, és nem számolgat, hanem kegyes, nagylelkű, de szerető Atya is.

+ *Á L D Á S* +